

VILJO SALMELAN MUISTOLLE.

Kylmänä kiikkaana helmikuun pakaspäivänä putoilevat pommit jymähdellen Porvoon kaupunkiin. Maa vavahtelee ja lasit tärisivät tänne Alhon koululle asti, vaikka matkaa kaupungista on 8 km. Sakeat savupilvet leijailevat pian kaupungin yllä, joka yöllä saa punaisenhohtavan vainovalkean tinnun. Eikä vain näin Porvoossa, vaan kautta koko Suomen niemen. Kodit palavat vainolaisen jäljillä, naiset, lapset ja sairaat saavat antaa henkensä murhahimoisen vihollispedon hävitysvimman uhreina. Mutta Suomen kansa ei taitu, ei taivu, sillä sen suonissa virtaa vapauttaan rakastavan, Jumalaan luottavan, esi-isien sankariveri. Sen vaatimukset kuuluu tällä hetkellä jokainen Suomen mies ja nainen. Ei valita, ei väisty paikaltaan, olipa kysymyksessä rintama rajalla, tai kotirintama rajan takana. Suomen kodit ovat nyt jo saaneet antaa raskaita uhrejaan, ovat tehneet sen tyynin mielin. "Herra antoi, Herra otti, Herran nimi olkoon kiitetty!" — Miten paljon isänmaan vapaus vielä vaatiikin, niin siitä ei tingitä.

Et tinkinyt sinäkään, Viljo, siitä. Kun isänmaa kutsui, olit valmis lähtemään rajalle, missä sait antaa nuoren elämäsi taistelussa sen puolesta, mikä meille jokaiselle on rakkainta ja kalluinta. Kaaduit niitä seutuja puolustaessa, missä eräs omaistasi menetti kotinsa toisten mukana. Koko elämäsi,

Viljo, oli elämää toisille. Isäsi kuolinvuoteella lupasit pitää huolen suuresta sisarusarjastasi. Ja sen sinä täytit kuin mies. Yksinäisenä eläen, nurkumat-ta hoidit kotitalosi asioita. Ihmissilmälä katsottuna et olisi vielä joutunut, mutta hän, joka aikamme määrää, tiesi sinun kunnialla määränpään pääseen. Lehdestä luin kuolinsanomasi. Taustaksi sopi hyvin palava Porvo. Sinun kätesi ei enää kohoa suojaamaan kotejamme, mutta muistosi elää ja velvoittaa. Kerran on oleva jälleen vapaa tämä kalliisti ostettu maa ja sen kansa. Kerran kohoavat talot entistä ehompina palaneitten tilalle. Silloin sinuakin siunaten muistetaan — muistetaan jokaista, joka sankarina sai isänmaalle elämänsä antaa. Tulee mieleen suuren mestarin sanat: "Ei ole sen suurempaa rakkautta kuin se, että panee henkensä ystävien edestä." Kiitos, Viljo, siitä, mitä olet tehnyt omaistesi hyväksi! Mutta kahdesti kiitos siitä, mitä olet antanut isänmaalle! Ja omaisille tahtoisin sanoa sen, mitä Runeberg Pilven Veikossa tyttären puhumana sanoo: "Enempi kuin elämä on lempi, enempi kuin lempi moinen kuolo... Murheell' ei saa muistoasi viettä, ei kuin sen, jok' unhoon kohta uupuu; niin sua itkevä on isänmaasi, niinkuin kas-teen itku kesä-ilta, tyynnä, loistavana, laulullisina, syli auki uuden aamun koittoon."

A n t t i S a l m e l a .